

Continu Onderzoek Burgerperspectieven (COB)

April wave 2021

Vragenlijst afgenomen in het LISS panel

Versie 1.0

datum	juni 2021
auteur	Natalia Kieruj T: +31 13 206 3576 E: natalia.kieruj@centerdata.nl Postbus 90153, 5000 LE Tilburg Professor de Moorplein 524-525, Gebouw I, 3 ^e verdieping, kamer I 308

© CentERdata, Tilburg, 2021

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

1	Projectbeschrijving	2
2	Inleiding	3
3	Codeboek	4
4	Achtergrondvariabelen LISS panel	22

1 Projectbeschrijving

Title: Continu Onderzoek Burgerperspectieven (COB): April wave 2021

Datafile: L_Nederlandnu_april2021_6p_weegfactor

Funding sources: ODISSEI; SCP (Sociaal en Cultureel Planbureau)

Investigator: Josje den Ridder (SCP); Emily Miltenburg (SCP)

Project description: The questionnaire is about the recent situation in the Netherlands. Amongst others, the topics are politics, society and personal situation of respondents.

Sample: Random sample of 1200 net respondents age 18 years and older. One person per household.

Overview of the response:

Selected number of household members:	1,757	(100%)
Non-response:	448	(25.5%)
Response:	1,309	(74.5%)
Complete:	1,287	(73.2%)
Incomplete:	22	(1.3%)

Date of data collection: April 2021

Titel: Continu Onderzoek Burgerperspectieven (COB): April wave 2021

Databestand: L_Nederlandnu_april2021_6p_weegfactor

Financiering: ODISSEI; SCP (Sociaal en Cultureel Planbureau)

Onderzoekers: Josje den Ridder (SCP); Emily Miltenburg (SCP)

Projectbeschrijving: De vragenlijst gaat over de situatie in Nederland nu. Onderwerpen zoals politiek, de samenleving en de persoonlijke situatie van respondenten komen aan bod.

Steekproef: Random steekproef van netto 1200 respondenten van 18 jaar en ouder, Eén persoon per huishouden.

Responsoverzicht:

Selectie aantal leden huishouden:	1.757	(100%)
Nonrespons:	448	(25,5%)
Respons:	1.309	(74,5%)
Compleet:	1.287	(73,2%)
Incompleet:	22	(1,3%)

Datum van dataverzameling: april 2021

2 Inleiding

In april 2021 is in het LISS panel¹ de vierde wave van de vragenlijst “Wat vindt u van de situatie in Nederland?” afgenomen.

De vragenlijst is voorgelegd aan 1.757 panelleden en 1.287 respondenten vulden de vragenlijst volledig in (responspercentage 73,2%).

Er is een weegfactor opgenomen in de dataset naar leeftijd*geslacht*opleidingsniveau (variabele **w1** achteraan in de dataset). Om de variabelen in het LISS panel gelijk te stellen aan de informatie die bekend is bij het CBS over de populatie zijn de variabelen leeftijd en opleidingsniveau opnieuw gecodeerd.

Leeftijd (**w_leeftijd**) is daartoe ondergebracht in de volgende categorieën:

- 1) 18-34 jaar,
- 2) 35-54 jaar,
- 3) 55-64 jaar *én*
- 4) 65 jaar en ouder.

Opleidingsniveau (**w_oplcat**) is als volgt gecategoriseerd:

- 1) Basisonderwijs,
- 2) Vmbo,
- 3) Havo/vwo + mbo,
- 4) Hbo *én*
- 5) Wo.

Voor een deel van de populatie is het opleidingsniveau onbekend (n=228.000). Deze groep is bij het berekenen van de weegfactor buiten beschouwing gelaten. Voor 3 respondenten in de steekproef was opleidingsniveau ook onbekend. Deze respondenten hebben wegingsfactor 1 gekregen.

¹ Verwijzing naar LISS panel data in tekst:

In this paper we make use of data of the LISS (Longitudinal Internet Studies for the Social sciences) panel administered by CentERdata (Tilburg University, The Netherlands).

3 Codeboek

Dit codeboek beschrijft de vragenlijst zoals deze in het LISS panel is afgenomen.

- De variabelennamen worden **vet** weergegeven en corresponderen met de namen in de dataset.
- De routing van de vragenlijst wordt bij de desbetreffende variabele *cursief* weergegeven.
- *open*: antwoordvak; geen limiet aan lengte van het antwoord
- *string*: antwoordvak waarbij een maximum aantal karakters kan worden ingevoerd (standaard 255)
- *empty*: vraag kan onbeantwoord gelaten worden
- De range waarbinnen de respondent een antwoord kon geven bij numerieke variabelen is cursief afgebeeld in het codeboek wanneer deze niet zichtbaar was voor de respondent. Wanneer geen grenzen waren gesteld aan de range waarbinnen een antwoord kon vallen, staat dit in het codeboek weergegeven als *'integer'*.
- De zogenoemde 'fills' (variabele tekst) worden tussen rechte haken [] weergegeven.
- Variabelen tussen accolades {} maken geen deel uit van de dataset, maar de bijbehorende vragen of teksten waren wel onderdeel van de vragenlijst.

nomem_encr²

Nummer van lid huishouden versleuteld

maandnr

Jaar en maand van de veldwerkperiode

Random variabele

Split

Conditie

- 1 A
- 2 B
- 3 C
- 4 D

perm_L12_27__1 - perm_L12_27__16

Deze variabelen geven weer in welke volgorde de stellingen van vraag L12-L27 werden getoond.

perm_L12_27__1 Welke stelling stond op plek 1?

perm_L12_27__2 Welke stelling stond op plek 2?

perm_L12_27__3 Welke stelling stond op plek 3?

perm_L12_27__4 Welke stelling stond op plek 4?

perm_L12_27__5 Welke stelling stond op plek 5?

perm_L12_27__6 Welke stelling stond op plek 6?

perm_L12_27__7 Welke stelling stond op plek 7?

² Gebruik `nomem_encr` als key variable bij het mergen van de data met die van andere LISS panel studies uit het LISS Panel Data Archive: <https://www.dataarchive.lissdata.nl>

- perm_L12_27__8** Welke stelling stond op plek 8?
perm_L12_27__9 Welke stelling stond op plek 9?
perm_L12_27__10 Welke stelling stond op plek 10?
perm_L12_27__11 Welke stelling stond op plek 11?
perm_L12_27__12 Welke stelling stond op plek 12?
perm_L12_27__13 Welke stelling stond op plek 13?
perm_L12_27__14 Welke stelling stond op plek 14?
perm_L12_27__15 Welke stelling stond op plek 15?
perm_L12_27__16 Welke stelling stond op plek 16?

- 1 Bestrijden van discriminatie.
- 2 Voorkomen van een volgende pandemie.
- 3 Zorgen voor meer zekerheid op de arbeidsmarkt.
- 4 Zorgen voor voldoende betaalbare woningen.
- 5 Beperken van immigratie.
- 6 Zorgen voor meer saamhorigheid en het tegengaan van verdeeldheid.
- 7 Bijdragen aan de aanpak van milieuproblemen en klimaatverandering.
- 8 Bestrijden van armoede in Nederland.
- 9 Vergroten van de werkgelegenheid.
- 10 Verbeteren van het onderwijs.
- 11 Verbeteren van de (gezondheids)zorg.
- 12 Verbeteren van de veiligheid op straat (geweld en overlast tegengaan).
- 13 Stimuleren van kunst en cultuur.
- 14 Bijdragen aan internationale militaire missies en conflictbeheersing.
- 15 Bijdragen aan de ontwikkeling van arme landen.
- 16 Verbeteren van de integratie van minderheden.

{intro}

Het Sociaal en Cultureel Planbureau is erg geïnteresseerd in wat u vindt van Nederland nu: uw persoonlijke situatie, de politiek, de samenleving, enzovoort. Uw meningen en ervaringen zijn van groot belang.

Het eerste onderdeel gaat over uw persoonlijke situatie.

1. Uw persoonlijke situatie

A1

Hoe gelukkig of ongelukkig bent u? Ik ben...

1. Erg ongelukkig
2. Ongelukkig
3. Niet ongelukkig, niet gelukkig
4. Gelukkig
5. Erg gelukkig
6. *Ik weet het niet*

A2-A6

Kunt u op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden u bent met:

A2 Uw gezondheid

A3 Uw belangrijkste dagelijkse activiteit (werk, studie of andere activiteit)

A6 Uw financiële situatie

1. 1 zeer ontevreden
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10 zeer tevreden
11. *ik weet het niet*

A7

Wat zijn uw verwachtingen voor de komende 12 maanden als het gaat om uw financiële situatie? Zullen de komende 12 maanden slechter, hetzelfde of beter zijn:

1. Veel slechter
2. Slechter
3. Hetzelfde
4. Beter
5. Veel beter
6. *Ik weet het niet*

A28-L2

Wilt u van de volgende uitspraken aangeven in hoeverre u het ermee eens of oneens bent?

A28 In het algemeen word ik eerlijk behandeld.

B36 Ik heb het gevoel dat ik weinig grip heb op mijn eigen toekomst.

A38 Ik heb het gevoel dat sommige groepen bevoordeeld worden ten koste van mensen zoals ik.

L2 Ik heb het gevoel dat ik niet altijd het respect krijg dat ik verdien.

1. zeer oneens
2. oneens
3. neutraal
4. eens
5. zeer eens
6. *ik weet het niet*

{intro2}

Dit was de laatste vraag over uw persoonlijke situatie. Het volgende (tweede) deel gaat over hoe u aankijkt tegen de samenleving.

2. De Nederlandse samenleving

B1-B5

Kunt u op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden u bent met:

B1 De Nederlandse samenleving

B2 De Nederlandse economie

B3 Het bestuur van uw gemeente

B4 De politiek in Den Haag

B5 De Europese politiek

1. 1 zeer ontevreden
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10 zeer tevreden
11. *ik weet het niet*

B7

Wat zijn uw verwachtingen voor de komende 12 maanden als het gaat om de Nederlandse economie? Zullen de komende 12 maanden slechter, hetzelfde of beter zijn:

1. Veel slechter
2. Slechter
3. Hetzelfde
4. Beter
5. Veel beter
6. *Ik weet het niet*

B9_1-B9_5

Wat vindt u op dit moment de grootste problemen in ons land? Waar bent u zeer negatief of boos over of waar schaamt u zich voor als het om de Nederlandse samenleving gaat? Wilt u met enkele trefwoorden de belangrijkste problemen aangeven?

U kunt hieronder uw antwoorden geven

B9_1 Probleem 1

B9_2 Probleem 2

B9_3 Probleem 3

B9_4 Probleem 4

B9_5 Probleem 5

open

B9_dk__1 Ik kan geen problemen noemen

0 Nee

1 Ja

B10_1-B10_5

En wat vindt u juist goed in ons land? Waar bent u zeer positief of blij over of trots op als het om de Nederlandse samenleving gaat? Wilt u met enkele trefwoorden de belangrijkste onderwerpen aangeven?

U kunt hieronder uw antwoorden geven

B10_1 Onderwerp 1

B10_2 Onderwerp 2

B10_3 Onderwerp 3

B10_4 Onderwerp 4

B10_5 Onderwerp 5

open

B10_dk__1 Ik kan geen problemen noemen

0 Nee

1 Ja

B11-B16

Wilt u van de volgende uitspraken aangeven in hoeverre u het ermee eens of oneens bent?

B11 Over het algemeen zijn de meeste mensen wel te vertrouwen.

B12 Je kunt niet voorzichtig genoeg zijn in de omgang met mensen.

B13 Er zijn nog altijd veel mensen die bereid zijn om een ander te helpen.

B14 In ons land gaan de mensen met steeds minder respect met elkaar om.

B15 In ons land is er te weinig aandacht voor mensen die het minder hebben.

B16 De mensen in ons land moeten meer zelf verantwoordelijk zijn en minder rekenen op overheidsvoorzieningen.

1. zeer oneens

2. oneens

3. neutraal

4. eens

5. zeer eens

6. *ik weet het niet*

if (Split = 1)

B16_open

U gaf aan dat u [*if B16=1 or B16=2: het niet eens bent met / if B16=3: neutraal denkt over / if B16=4 or B16=5: het eens bent met / if B16=6: niet weet of u het eens bent met*] de uitspraak dat mensen in ons land zelf meer verantwoordelijk moeten zijn en minder moeten rekenen op overheidsvoorzieningen.

Zou u uw antwoord kunnen toelichten?

Wanneer u geen toelichting hebt, kunt u 'nvt' typen.

open

B17-N1

Wilt u van de volgende uitspraken aangeven in hoeverre u het ermee eens of oneens bent?

B17 Nederland zou een prettiger land zijn als er minder immigranten zouden wonen.

B18 De aanwezigheid van verschillende culturen is winst voor onze samenleving.

B19 Het Nederlands lidmaatschap van de EU is een goede zaak.

B20 Mensen zoals ik ondervinden vooral nadelen van het verdwijnen van de grenzen en het meer open worden van onze economie.

D318 De inkomensverschillen in Nederland zijn te groot.

N1 De overheid moet meer belasting heffen om meer geld te kunnen besteden aan collectieve voorzieningen zoals zorg, onderwijs en infrastructuur.

1. zeer oneens
2. oneens
3. neutraal
4. eens
5. zeer eens
6. ik weet het niet

B21_B26

Hoeveel vertrouwen hebt u op dit moment in de volgende instellingen in Nederland?

B21 [*if Split=1 or Split=2:*] De grote ondernemingen

B21_2 [*if Split=3 or Split=4:*] De grote ondernemingen/bedrijven

B22 De vakbonden

B23 [*if Split=1 or Split=2:*] De kranten

B23_2 [*if Split=3 or Split=4:*] De kranten (papier, websites, apps)

B24 [*if Split=1 or Split=2:*] De televisie

B24_2 [*if Split=3 or Split=4:*] Het nieuws op de televisie

B33 De rechtspraak

B25 De Tweede Kamer

B26 De regering

1. 1 geen enkel vertrouwen
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10 alle vertrouwen
11. ik weet het niet

if (Split = 2 and B26 < 11)

B26_open

Kunt u uw cijfer voor vertrouwen in de (demissionaire) regering toelichten? Waarom geeft u een [**B26**] aan de regering?

*Wanneer u geen toelichting hebt, kunt u 'nvt' typen.
open*

{intro3}

Dit was de laatste vraag over hoe u aankijkt tegen de samenleving. Het volgende (derde) deel gaat over de Nederlandse politiek en overheid.

3. De Nederlandse politiek

C2-C34

Wilt u van de volgende uitspraken weer aangeven in hoeverre u het ermee eens of oneens bent?

C2 De landelijke politiek is voor de meeste mensen te ingewikkeld om te kunnen begrijpen.

C3 De overheid doet onvoldoende voor mensen zoals ik.

C4 De meeste politici zijn bekwame mensen die weten wat ze doen.

C5 Mensen zoals ik hebben geen enkele invloed op wat de regering doet.

C6 Politici gaan vaak onbehoorlijk met elkaar om.

C7 Het zou goed zijn als het bestuur van het land werd overgelaten aan enkele krachtige leiders.

C8 Kamerleden en ministers geven niet veel om wat mensen zoals ik denken.

C9 Het zou goed zijn als burgers meer konden meebeslissen over belangrijke politieke kwesties.

C34 Het is een goede zaak dat in de politiek compromissen worden gesloten.

1. zeer oneens
2. oneens
3. neutraal
4. eens
5. zeer eens
6. *ik weet het niet*

C28

Als er nu verkiezingen zouden zijn voor de Tweede Kamer, zou u dan gaan stemmen?

1. Ja
2. Misschien
3. Nee
4. Ik mag niet stemmen
5. *Ik wil het niet zeggen*

if ((C28 = 1) or (C28 = 2) or (C28 = 4))

C29

[if C28 = 1 or C28 = 2: Op welke partij zou u dan waarschijnlijk stemmen? / if C28 = 4: Op welke partij zou u stemmen als u wel kiesgerechtigd was?]

1. 50PLUS
2. CDA
3. ChristenUnie
4. D66
5. DENK
6. Forum voor Democratie
7. GroenLinks
8. Partij voor de Dieren
9. PvdA
10. PVV
11. SGP
12. SP
13. VVD
18. Volt
19. JA21
20. BoerBurgerBeweging
21. BIJ1
14. Andere partij, namelijk *if C29=14: C29_and string*
15. Blanco stemmen
16. *Ik weet het nog niet*
17. *Ik wil het niet zeggen*

C36

Stel: de Tweede Kamer behandelt een wetsvoorstel dat u zeer onrechtvaardig of verkeerd vindt.

Hoe groot is de kans dat u zou proberen daar iets tegen te doen?

1. Zeer klein
2. Klein
3. Groot
4. Zeer groot
5. *Ik weet het niet*

{intro4}

Dit was de laatste vraag over de politiek en overheid. Het volgende (vierde) deel bevat enkele vragen over actuele onderwerpen en achtergronden.

4. Overige kwesties

D143-L4

Wilt u van de volgende uitspraken aangeven in hoeverre u het ermee eens of oneens bent?

D143 Nederland moet meer dan nu bijdragen aan de oplossing van internationale klimaatproblemen.

B65 Ik ben bang dat toekomstige generaties het slechter krijgen dan wij.

L3 De overheid bemoeit zich met te veel zaken.

L4 De overheid zou meer moeten overlaten aan burgers zelf.

1. zeer oneens
2. oneens
3. neutraal
4. eens
5. zeer eens
6. *ik weet het niet*

L5-L9

Er is de laatste tijd veel discussie over verantwoordelijkheden van de overheid en van burgers. Sommige mensen vinden dat de burgers meer eigen verantwoordelijkheid moeten nemen dan nu het geval is. Andere mensen vinden dat de overheid meer verantwoordelijkheid moet nemen dan nu het geval is.

Kunt u voor elk van de onderstaande onderwerpen aangeven of u vindt dat mensen hiervoor zelf meer verantwoordelijkheid zouden moeten nemen of dat de overheid meer verantwoordelijkheid zou moeten nemen?

L5 Dat je gezond leeft.

L6 Dat je als werkende ouders kinderopvang hebt.

L7 Dat je opleiding aansluit bij de arbeidsmarkt.

L8 Dat je als werkloze genoeg geld hebt om van te leven.

L9 Dat je woning energiezuinig en duurzaam is.

1. 1 individu zelf meer verantwoordelijk
2. 2
3. 3
4. 4 zoals nu
5. 5
6. 6
7. 7 overheid meer verantwoordelijk
8. *ik weet het niet*

extra2

In welke mate maakt u zich zorgen over COVID-19, het 'coronavirus'?

1. Helemaal geen zorgen
2. Een beetje zorgen
3. Tamelijk veel zorgen
4. Heel veel zorgen
5. *Ik weet het niet*

if (Split = 4)

extra2a

Waarover en waarom maakt u zich vooral zorgen wanneer u denkt aan COVID-19, het 'coronavirus'? En waarover of waarom maakt u zich minder of helemaal geen zorgen?

*Wanneer u geen toelichting hebt, kunt u 'nvt' typen.
open*

L10

Hoe denkt u dat de coronacrisis zich in de nabije toekomst ontwikkelt?

1. Op den duur kunnen we weer terug naar ons normale leven van voor de coronacrisis.
2. De komende jaren zullen we ons leven moeten blijven aanpassen om nieuwe uitbraken te voorkomen.
3. *Ik weet het niet*

L11

Sommige mensen hopen dat als het coronavirus onder controle is, we weer terug kunnen naar de samenleving van vóór de coronacrisis. Anderen zien de coronacrisis juist als kans om de samenleving heel anders in te richten.

Wat vindt u? Welke van de onderstaande beweringen komt het dichtst in de buurt van uw mening?

1. Ik hoop dat we snel terug kunnen naar de samenleving van voor de coronacrisis.
2. Ik zou op sommige terreinen wel terug willen naar het oude, maar op andere zou ik de samenleving heel anders inrichten.
3. Ik zie de coronacrisis als een kans om de samenleving heel anders in te richten.
4. *Ik weet het niet*

if (Split = 3)

L11_open

[*if L11=1: Kunt u uw antwoord op de vorige vraag toelichten? Naar welke elementen van de samenleving van voor de coronacrisis wilt u zo snel mogelijk weer terug? / if L11=2: Kunt u uw antwoord op de vorige vraag toelichten? Op welke terreinen wilt u terug naar het oude en op welke terreinen zou u de samenleving heel anders willen inrichten? / if L11=3: Kunt u uw antwoord op de vorige vraag toelichten? Op welke terreinen zou u de samenleving heel anders willen inrichten? / if L11=4: Kunt u aangeven waarom u het niet weet?*]

open

De antwoorden van L12-L19 en L20-L27 zijn in willekeurige volgorde op het scherm getoond (zie perm_L12_27__1 - perm_L12_27__16).

L12-L19

Veel mensen denken dat als het virus enigszins onder controle is, er weer meer aandacht is voor andere beleidsterreinen.

Kunt u voor elk van de volgende terreinen aangeven hoe belangrijk u het vindt dat ze het komende jaar hoog op de agenda van de Nederlandse regering komen?

L12 Bestrijden van discriminatie.

L13 Voorkomen van een volgende pandemie.

L14 Zorgen voor meer zekerheid op de arbeidsmarkt.

L15 Zorgen voor voldoende betaalbare woningen.

L16 Beperken van immigratie.

L17 Zorgen voor meer saamhorigheid en het tegengaan van verdeeldheid.

L18 Bijdragen aan de aanpak van milieuproblemen en klimaatverandering.

L19 Bestrijden van armoede in Nederland.

1. 1 helemaal niet belangrijk dat dit thema hoog op de agenda komt
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5 heel belangrijk dat dit thema hoog op de agenda komt
6. *ik weet het niet*

L20-L27

Veel mensen denken dat als het virus enigszins onder controle is, er weer meer aandacht is voor andere beleidsterreinen.

Kunt u voor elk van de volgende terreinen aangeven hoe belangrijk u het vindt dat ze het komende jaar hoog op de agenda van de Nederlandse regering komen?

L20 Vergroten van de werkgelegenheid.

L21 Verbeteren van het onderwijs.

L22 Verbeteren van de (gezondheids)zorg.

L23 Verbeteren van de veiligheid op straat (geweld en overlast tegengaan).

L24 Stimuleren van kunst en cultuur.

L25 Bijdragen aan internationale militaire missies en conflictbeheersing.

L26 Bijdragen aan de ontwikkeling van arme landen.

L27 Verbeteren van de integratie van minderheden.

1. 1 helemaal niet belangrijk dat dit thema hoog op de agenda komt
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5 heel belangrijk dat dit thema hoog op de agenda komt
6. *ik weet het niet*

extra3a

Mensen kunnen van mening verschillen over de beste manier om met COVID-19 (het coronavirus) en de gevolgen ervan om te gaan. Nu volgen steeds twee tegengestelde posities (bij 0 en 10) en daartussen bij cijfer (5) de huidige situatie zoals u die waarneemt.

Kunt u voor deze kwestie aangeven hoe u erover denkt?

0. 0 De overheid moet meer overlaten aan de verantwoordelijkheid van burgers en hoogstens adviezen geven
1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5 Het is goed zoals het nu is
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10 De overheid moet meer bepalen wat wel en niet mag, en boetes uitdelen aan wie regels overtreedt
11. *Weet niet*

extra3b

Kunt u voor deze kwestie aangeven hoe u erover denkt?

0. 0 Het beschermen van mensen met een kwetsbare gezondheid moet meer prioriteit krijgen
1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5 Het is goed zoals het nu is
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10 Het beperken van negatieve economische gevolgen moet meer prioriteit krijgen
11. *Weet niet*

extra3c

Kunt u voor deze kwestie aangeven hoe u erover denkt?

0. 0 De overheid moet de volksgezondheid beter beschermen – ook al gaat dat ten koste van individuele vrijheden
1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5 Het is goed zoals het nu is
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10 De overheid moet individuele vrijheden beter beschermen – ook al gaat dat ten koste van de volksgezondheid
11. *Weet niet*

extra3f

Kunt u voor deze kwestie aangeven hoe u erover denkt?

0. 0 Er moeten strengere maatregelen worden genomen om het coronavirus in te dammen
1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5 Het is goed zoals het nu is
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10 De maatregelen om het coronavirus in te dammen moeten worden versoepeld
11. *Weet niet*

{intro5}

U gaat nu naar het vijfde onderdeel met vragen over de media en het nieuws.

5. Mediagebruik

E16.uur-E16a__2

Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld **per dag** aan het volgen in de media (tv, kranten, radio, internet) van de **landelijke politiek**?

E16.uur

integer uur en...

E16.minuten

integer minuten

E16a__1 Ik volg de landelijke politiek niet via de media

E16a__2 Ik weet het niet

0 Nee

1 Ja

if (1 not in E16a)

E6-E10

In welke mate gebruikt u onderstaande media om de **landelijke politiek** te volgen?

E6 Televisie

E7 Radio

E8 Krant

E9 Opiniebladen/tijdschriften

E10 Internet

1. helemaal niet

2. zelden

3. geregeld

4. zeer vaak

5. *ik weet het niet*

E11a__1-E11a__13

Welke kranten leest u regelmatig?

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

E11a__1 De Telegraaf

E11a__2 Algemeen Dagblad

E11a__3 de Volkskrant

E11a__4 Reformatorisch Dagblad

E11a__5 Trouw

E11a__6 NRC Handelsblad

E11a__7 NRC Next

E11a__8 Het Parool

E11a__9 Het Financieele Dagblad

E11a__10 Nederlands Dagblad

E11a__11 Een regionaal dagblad

E11a__12 Andere krant, namelijk... *if E11a=12: E11a_and string*

E11a__13 Geen krant

0 Nee

1 Ja

E12__1-E12__19

Naar welke nieuws- en actualiteitenprogramma's op tv kijkt u **regelmatig**?

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

- E12__1** NOS Journaal
 - E12__2** RTL 4 Nieuws & Weer
 - E12__3** Op1 (NPO 1)
 - E12__4** Buitenhof (NPO 1)
 - E12__5** Jinek (RTL 4)
 - E12__6** Hart van Nederland vroege editie om 19.00u (SBS 6)
 - E12__7** Hart van Nederland om 22.30u (SBS 6)
 - E12__8** RTL Z nieuws
 - E12__9** Business Class/Harry Mens (RTL 7)
 - E12__10** EenVandaag (NPO 1)
 - E12__11** Editie NL (RTL 4)
 - E12__12** Brandpunt (NPO 2)
 - E12__13** Nieuwsuur (NPO 2)
 - E12__14** Goedemorgen Nederland (NPO 1)
 - E12__15** WNL op Zondag (NPO 1)
 - E12__16** Zondag met Lubach (NPO 3)
 - E12__19** De Vooravond (NPO1)
 - E12__17** Ander nieuws- en actualiteiten programma, namelijk... *if E12=17: E12_and string*
 - E12__18** Geen
- 0 Nee
1 Ja

E25__1-E25__11

Welke van de volgende mogelijkheden op internet gebruikt u regelmatig om nieuws en actualiteiten te volgen?

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

- E25__1** Sites of apps van kranten (zoals telegraaf.nl; ad.nl; volkskrant.nl; nrc.nl)
 - E25__2** Sites of apps van televisiezenders of omroepen (zoals nos.nl, RTLnieuws.nl, hartvannederland.nl)
 - E25__3** Nu.nl
 - E25__4** Nieuws.nl
 - E25__5** Joop.nl
 - E25__6** GeenStijl.nl
 - E25__7** ThePostOnline (tpo.nl)
 - E25__8** De Correspondent
 - E25__9** Sociale media (zoals Facebook, Twitter, Instagram)
 - E25__10** Andere nieuws- en actualiteitsites, namelijk... *if E25=10: E25_and string*
 - E25__11** Geen van deze mogelijkheden
- 0 Nee
1 Ja

{intro6}

Ter afsluiting van het onderzoek nog een tweetal vragen over de algemene situatie in Nederland.

F1

In dit onderzoek zijn allerlei onderwerpen aan de orde geweest. We willen nog graag weten hoe u al met al vindt dat het gaat met Nederland. Vindt u dat het over het algemeen de verkeerde kant of de goede kant op gaat in Nederland?

1. Duidelijk de verkeerde kant op
2. Iets meer de verkeerde dan goede kant op
3. Iets meer de goede dan verkeerde kant op
4. Duidelijk de goede kant op
5. *Ik weet het niet*

if (Split = 1 or Split = 3)

F2

U gaf aan dat u [*if F1=1: vindt dat Nederland duidelijk de verkeerde kant opgaat. / if F1=2: vindt dat Nederland iets meer de verkeerde dan goede kant opgaat. / if F1=3: vindt dat Nederland iets meer de goede dan verkeerde kant opgaat. / if F1=4: vindt dat Nederland duidelijk de goede kant opgaat. / if F1=5: niet weet of u vindt dat Nederland de goede kant opgaat.*]

Kunt u dat antwoord toelichten? Waarom vindt u dat?

*Wanneer u geen toelichting hebt, kunt u 'nvt' typen.
open*

if (Split = 2 or Split = 4)

F5

Op 17 maart waren er Tweede Kamerverkiezingen en daarna wordt er een nieuw kabinet gevormd. Wat vindt u de belangrijkste taak voor een nieuw kabinet? Op welk probleem of welke doelstelling zou het zich vooral moeten richten? Kortom: wat zou u een nieuw kabinet mee willen geven? Kunt u dat tot slot van deze vragenlijst aangeven en toelichten?

open

eva2t1 – eva2t5

NB: Maakt u alstublieft de vragenlijst af totdat u weer bij het beginscherm komt. Pas dan registreert het systeem de vragenlijst als **volledig** ingevuld.

Tot slot. Wat vond u van deze vragenlijst:

1 = beslist niet

5 = beslist wel

eva2t1 Vond u het moeilijk om de vragen te beantwoorden?

eva2t2 Vond u de vragen duidelijk?

eva2t3 Heeft de vragenlijst u aan het denken gezet?

eva2t4 Vond u het onderwerp interessant?

eva2t5 Vond u het plezierig om de vragen in te vullen?

1 1 beslist niet

2 2

3 3

4 4

5 5 beslist wel

opm

Hebt u nog opmerkingen over deze vragenlijst?

1 Ja

2 Nee

if opm = 1

evaopm

U kunt uw opmerking hieronder invullen.

open

DatumB

Datum begin vragenlijst

string

TijdB

Tijd begin vragenlijst

string

DatumE

Datum einde vragenlijst

string

TijdE

Tijd einde vragenlijst

string

berekende variabele

duur

Duur vragenlijst in seconden

integer

4 Achtergrondvariabelen LISS panel

Dit codeboek beschrijft de algemene achtergrondvariabelen van de huishoudens in het LISS panel. De variabelennamen worden **vet** weergegeven en corresponderen met de namen in de dataset.

nohouse_encr Nummer van huishouden versleuteld

geslacht Geslacht
1 Man
2 Vrouw

positie Positie in het huishouden
1 Huishoudhoofd*
2 Gehuwde partner
3 Ongehuwde partner
4 (Schoon)ouder
5 Kind dat thuis woont
6 Huisgenoot
7 Familielid of kostganger
9 Onbekend (missing)

** Het huishoudhoofd is degene op wiens naam het huur- of koopcontract van de woning staat. Als dat contract op meerdere namen staat, is het huishoudhoofd degene die het hoogste inkomen heeft.*

gebjaar Geboortejaar
1900..heden

leeftijd Leeftijd van lid huishouden

lftdcat Leeftijd in CBS-categorieën
1 14 jaar en jonger
2 15 - 24 jaar
3 25 - 34 jaar
4 35 - 44 jaar
5 45 - 54 jaar
6 55 - 64 jaar
7 65 jaar en ouder

lftdhhh Leeftijd van het huishoudhoofd

aantalhh	Aantal leden in het huishouden 1 Eén persoon 2 Twee personen 3 Drie personen 4 Vier personen 5 Vijf personen 6 Zes personen 7 Zeven personen 8 Acht personen 9 Negen personen of meer
aantalki	Aantal thuiswonende kinderen in het huishouden, kinderen van het huishoudhoofd of zijn/haar partner 0 Geen 1 Eén kind 2 Twee kinderen 3 Drie kinderen 4 Vier kinderen 5 Vijf kinderen 6 Zes kinderen 7 Zeven kinderen 8 Acht kinderen 9 Negen kinderen of meer
partner	Het huishoudhoofd woont samen met een partner (gehuwd of ongehuwd) 0 Nee 1 Ja
burgstat	Burgerlijke staat 1 Gehuwd 2 Gescheiden van tafel en bed 3 Gescheiden 4 Weduwe of weduwnaar 5 Nooit getrouwd
woonvorm	Woonvorm huishouden 1 Alleenstaande 2 (On)gehuwd samenwonend, zonder kind(eren) 3 (On)gehuwd samenwonend, met kind(eren) 4 Alleenstaande, met kind(eren) 5 Anders
woning	Soort woning waarin het huishouden woont 1 Koopwoning 2 Huurwoning 3 Woning in onderhuur 4 Gratis woning 9 Onbekend (missing)

- sted** Stedelijkheid woonplaats
- 1 Zeer sterk stedelijk
 - 2 Sterk stedelijk
 - 3 Matig stedelijk
 - 4 Weinig stedelijk
 - 5 Niet stedelijk

Stedelijkheid: Omgevingsadressendichtheid per km²

<i>zeer sterk</i>	<i>2.500 of meer</i>
<i>sterk</i>	<i>1.500 tot 2.500</i>
<i>matig</i>	<i>1.000 tot 1.500</i>
<i>weinig</i>	<i>500 tot 1.000</i>
<i>niet</i>	<i>minder dan 500</i>

- belbezig** Belangrijkste bezigheid
- 1 Verricht betaald werk in loondienst
 - 2 Werkt of is meewerkend in gezins- of familiebedrijf
 - 3 Is vrije beroepsbeoefenaar, freelancer of zelfstandige
 - 4 Zoekt werk na verlies werkkring
 - 5 Zoekt voor het eerst werk
 - 6 Vrijgesteld van werkzoeken na verlies van werkkring
 - 7 Gaat naar school of studeert
 - 8 Verzorgt de huishouding
 - 9 Is met pensioen (vervroegd, AOW of VUT)
 - 10 Is (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt
 - 11 Verricht onbetaald werk met behoud van uitkering
 - 12 Verricht vrijwilligerswerk
 - 13 Doet iets anders
 - 14 Is te jong, heeft nog geen bezigheden

- brutoink** Persoonlijk bruto maandinkomen³ in euro's
- 13 Weet ik niet
 - 15 Onbekend (missing)

brutoink_f Persoonlijk bruto maandinkomen in euro's, geïmputeerd
Gegevens variabele beschikbaar vanaf juli 2008. Bijgeschat op basis van netinc of nettocat indien bruto inkomen niet ingevuld. Zie voor meer informatie op onze website: 'Imputation income LISS until sept 2011.pdf', Klaas de Vos, 2008. Vanaf september 2011 zie bestand: 'imputation income LISS from sept 2011.pdf, Klaas de Vos, 2011.

³ Omdat niet iedereen even graag wil dat CentERdata beschikt over zijn/haar inkomen, kan een 0 (nul) twee verschillende dingen betekenen: (1) dat er inderdaad geen inkomen is; en (2) dat een panellid een 0 (nul) heeft ingevuld omdat hij/zij het inkomen niet weet of dat hij/zij niet wil dat we over het inkomen beschikken. In het tweede geval zouden panelliden aan moeten geven dat zij het inkomen niet weten (-13). Helaas doen niet alle panelliden dit, er zijn en blijven panelliden die een 0 (nul) invullen, terwijl ze wel inkomen hebben. Het is echter onmogelijk te achterhalen wie dat zijn.

- nettoink** Persoonlijk netto maandinkomen in euro's
- 13 Weet ik niet
 - 14 Dat wil ik niet zeggen
 - 15 Onbekend (missing)

Indien de respondent geen antwoord gaf op deze vraag, werd het inkomen alsnog in categorieën gevraagd (nettocat) en het gemiddelde van de aangegeven categorie geïmputeerd in nettoink. Vanaf juli 2008 is ook de variabele netinc, exclusief het gemiddelde van nettocat, beschikbaar.

- netinc** Persoonlijk netto maandinkomen in euro's (beschikbaar vanaf juli 2008)
- 13 Weet ik niet
 - 15 Onbekend (missing)

- nettoink_f** Persoonlijk netto maandinkomen in euro's, geïmputeerd (beschikbaar vanaf juli 2008)
- Bijgeschat op basis van brutoink indien netto inkomen niet ingevuld. Zie voor meer informatie op onze website: 'Imputation income LISS until sept 2011.pdf', Klaas de Vos, 2008. Vanaf september 2011 zie bestand: 'imputation income LISS from sept 2011.pdf', Klaas de Vos, 2011.*

- brutocat** Persoonlijk bruto maandinkomen in categorieën
- 0 Geen inkomen
 - 1 EUR 500 of minder
 - 2 EUR 501 t/m EUR 1000
 - 3 EUR 1001 t/m EUR 1500
 - 4 EUR 1501 t/m EUR 2000
 - 5 EUR 2001 t/m EUR 2500
 - 6 EUR 2501 t/m EUR 3000
 - 7 EUR 3001 t/m EUR 3500
 - 8 EUR 3501 t/m EUR 4000
 - 9 EUR 4001 t/m EUR 4500
 - 10 EUR 4501 t/m EUR 5000
 - 11 EUR 5001 t/m EUR 7500
 - 12 Meer dan EUR 7500
 - 13 Weet ik niet

- nettoct** Persoonlijk netto maandinkomen in categorieën
- 0 Geen inkomen
 - 1 EUR 500 of minder
 - 2 EUR 501 t/m EUR 1000
 - 3 EUR 1001 t/m EUR 1500
 - 4 EUR 1501 t/m EUR 2000
 - 5 EUR 2001 t/m EUR 2500
 - 6 EUR 2501 t/m EUR 3000
 - 7 EUR 3001 t/m EUR 3500
 - 8 EUR 3501 t/m EUR 4000
 - 9 EUR 4001 t/m EUR 4500
 - 10 EUR 4501 t/m EUR 5000
 - 11 EUR 5001 t/m EUR 7500
 - 12 Meer dan EUR 7500
 - 13 Dat weet ik echt niet
 - 14 Dat wil ik niet zeggen
- brutohh_f** Bruto maandinkomen huishouden in euro's
Geïmputeerde maandinkomens (brutoink_f) van alle huishoudleden bij elkaar opgeteld.
- nettohh_f** Netto maandinkomen huishouden in euro's
Geïmputeerde maandinkomens (nettoink_f) van alle huishoudleden bij elkaar opgeteld.
- oplzon** Hoogste opleiding ongeacht diploma
- 1 basisonderwijs
 - 2 vmbo
 - 3 havo/vwo
 - 4 mbo
 - 5 hbo
 - 6 wo
 - 7 anders
 - 8 Nog geen onderwijs afgerond*
 - 9 (Nog) geen onderwijs (gevolgd)

oplmet Hoogste opleiding met diploma
1 basisonderwijs
2 vmbo
3 havo/vwo
4 mbo
5 hbo
6 wo
7 anders
8 (Nog) geen onderwijs afgerond
9 Volgt nog geen onderwijs*

**) Sinds december 2008 zijn de antwoordcategorieën 8 en 9 gewijzigd. Bij de vraag 'oplzon' wordt categorie 8 en bij 'oplmet' categorie 9 niet meer aangeboden als antwoordmogelijkheid. De codes blijven ongewijzigd.*

oplcat Opleiding in CBS-categorieën
1 basisonderwijs
2 vmbo
3 havo/vwo
4 mbo
5 hbo
6 wo

w_leeftijd Leeftijd categorieën tbv weegfactor
1 18-34 jaar
2 35-54 jaar
3 55-64 jaar
4 65 jaar en ouder

w_oplcat Opleidingsniveau categorieën tbv weegfactor
1 Basisonderwijs
2 Vmbo
3 Havo/vwo + mbo
4 Hbo
5 Wo

pr_geslacht Profielcode geslacht

pr_oplcat Profielcode opleidingsniveau

pr_leeftijd Profielcode leeftijd

profiel Weegprofiel

w1 Weegfactor leeftijd*geslacht*opleidingsniveau